

7 ta' April, 1986

Imhallfin: -

S.T.O. Carmelo Schembri LL.D. - President

Onor. Hugh Harding B.A., LL.D., F.S.A., F.R.Hist.S.

Onor. Carmelo A. Agius B.A., LL.D.

Silvio Mifsud u Adrian Mifsud għan-nom u in rappresentanza tas-soċjetà "S. Mifsud & Sons Ltd." u din in rappresentanza ta' u bħala agent ta' Dott. Perretti S.p.A. ta' Taranto

versus

Direttur tax-Xoghlijiet Pubbliċi

Charter Party - Demurrage - Danni - Mandat a Tenur ta' l-art. 468 tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili - Terminu għal Konsenja - Klawnsola "F.O.B. Stowed" - Obbligazzjoni li għall-Esekuzzjoni Tagħha ma Jkunx Miftiehem Terminu - Art. 1130 tal-Kodiċi Ċivili - Interpellazzjoni Gudizzjarja - Obbligazzjoni Mingħajr Żmien

L-attur agħixxa biex jimpunja hrug ta' Mandat ta' Qbid esekuttiv a tenur ta' l-art. 468 tal-Kodiċi ta' Proċedura mahrug a bazi ta' pretensjoni ta' hlas ta' demurrage minhabba li l-atturi ma konsenjawx fi zmien ragonevoli.

Il-klawsola F.O.B. Stowed tfisser li l-venditur jew speditur tal-merkanzija kellu mhux biss l-obbligu li jikkonsenja abbord il-vapur izda anke l-obbligu li jstivah. Però fic-Charter Party bejn il-partijiet ma kienx hemm ftehim dwar terminu ta' konsenja. Dan ifisser li l-konvenut messu sejjah gudizzjarjament lill-attur biex jikkonsenja fi zmien ragonevoli u fin-nuqqas ta' interpellazzjoni gudizzjarja. Il-Qorti ma laqgħetx is-sottomissjoni tal-konvenuti li l-atturi naqsu li jesegwixxu l-obbligazzjoni fi zmien ragonevoli.

Il-Qorti: -

Rat ic-ċitazzjoni pprezentata fil-Qorti tal-Kummerċ fl-ismijiet fuq premissi li bihom l-atturi nomine, wara li ppremettew illi l-konvenut kien ippretenda li għandu jiehu l-ammont ta' Lm777.94,0, mingħand is-soċjetà mandanti ta' l-atturi nomine in linea ta' danni għad-demurrage ta' tlett ijiem, tmien sigħat u erbghin minuta li huwa hallas lis-soċjetà S. Mifsud & Sons

Limited bhala agent tal-bastiment *Galatea* relattivament ghal taghbija ta' *Bituman Emulsion* skond il-*Charter Party* tas-16 ta' Novembru, 1974, liema dewmien fil-karikazzjoni gara allegatament tort tal-karikatur Dott. Perretti, l-attur odjern; illi skond il-ftehim bejn il-partijiet f'din il-kawza ta' l-4 ta' Novembru, 1974, il-konvenut accetta l-offerta ta' l-atturi nomine li jixtri l-*Bituman Emulsion* bi prezz fiss bil-kondizzjoni "*F.O.B. Stowed*" (Dok. "A"); illi allura jekk kien hemm xi *demurrage* naxxenti mill-*Charter Party* tas-16 ta' Novembru, 1974, dan qatt ma seta' jigi akkollat lill-attur *nomine* u per konsegwenza huma qatt ma kienu parti ghall-istess *Charter Party* li kien biss il-konvenut (*Charterer*) u l-proprjetarji tal-vapuri; illi l-konvenut ipproceda kontra l-atturi *nomine* b'mandat ta' Qbid (Numru 410/81) abbaži ta' l-artikolu 466 tal-Kodiċi tal-Procedura Civili segwit bl-Ewwel Rikors ghas-Subbasta ta' l-oggetti maqbuda bl-istess Mandat ta' Qbid u l-atturi *nomine* ma kellhomx alternattiva hliel li jhallsu lill-konvenut "*under protest*" b'riserva ta' kull dritt lilhom spettanti skond il-ligi; illi dan l-agir tal-konvenut irreka danni lill-atturi *nomine* konsistenti dawn id-danni fis-somma mhallsa indebitament lill-konvenut ammontanti ghal-Lm777.94,0 oltre t-telf ta' l-imghax legali skond il-ligi; u illi ghalkemm il-konvenut gie interpellat bl-ittra ufficjali tat-3 ta' Novembru, 1981 sabiex jirrifondi dan l-ammont huwa baqa' inadempjenti; l-atturi talbu ghalhekk biex il-konvenut, prevja d-dikjarazzjoni illi huwa esiga indebitament kreditu minghand l-atturi *nomine* bil-hrug tal-proceduri legali fuq imsemmija u illi l-istess proceduri legali kienu bla bazi u rrekaw danni lill-atturi *nomine* (1) biex jigi ddikjarat responsabbli tad-danni kkagunnati lill-atturi *nomine* minhabba l-hrug tal-Proceduri Legali fuq imsemmija (2) biex jigu llikwidati d-danni sofferti mill-atturi *nomine* jekk hemm bzonn bl-opera ta' periti nominandi konsistenti dawn id-danni fil-hlas indebitu ta' Lm777.94,0 oltre

l-imghax kummerċjali fuq l-istess mid-data tal-pagament li sar “*under protest*” (3) biex jiġi kkundannat iħallas lill-atturi *nomine* dik is-somma li tiġi hekk illikwidata *in linea* ta’ danni skond kif intqal fuq u għar-raġunijiet fuq premissi; Bl-imghax kummerċjali sad-data ta’ l-effettiv pagament u bl-ispejjeż *kompriżi* dawk ta’ l-ittra ufficjali tat-3 ta’ Novembru, 1981 kontra l-konvenut ingunt għas-subizzjoni tiegħu;

Rat l-eċċezzjonijiet tal-konvenut li biha eċċepixxa illi l-kreditu miġbur mill-esponenti permezz tal-Mandat ta’ Qbid Esekuttiv 410/81 kien dovut mill-istess attur *nomine* li kkawża danni lill-esponent fis-somma maqbuda bin-nuqqasijiet tiegħu;

Illi ma ġew ikkawżati l-ebda danni lill-attur;

Illi s-somma pretiża lill-attur hi likwida u ma hemmx lok għat-tieni domanda li għandha tiġi miċhuda;

Illi t-tielet domanda la bbażata fuq it-tieni għandha wkoll tiġi miċhuda;

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri;

Rat is-sentenza mogħtija mill-Onorabbli Qorti tal-Kummerċ fl-20 ta’ Frar, 1984 li biha laqgħet it-talbiet ta’ l-attur u kkundannat lill-konvenut iħallas lill-attur *nomine* s-somma ta’ Lm777.94,0 oltre l-imghaxijiet kummerċjali fuq l-istess mid-data tal-pagament li sar “*under pretest*” għar-raġunijiet imsemmija fiċ-ċitazzjoni. Taht iċ-ċirkostanzi billi s-somma pretiża lill-attur *nomine* kienet likwida u ċerta, għalhekk dik il-Qorti ordnat li l-ispejjeż kollha hliet dawk in konnessjoni mat-tieni domanda jiġu *ssopportati* mill-konvenut wara li kkunsidrat illi:

L-atturi *nomine* f'din il-kawża qegħdin jallegaw li l-konvenut kien ippretenda li għandu jiehu l-ammont ta' Lm777.94ċ minghand is-soċjetà mandanti ta' l-atturi u ċjoè "Dott. Perretti S.p.A. ta' Taranto", in linea ta' danni għad-demurrage ta' tlett ijiem, tmien sigħat u erbghin minuta li huwa hallas lis-soċjetà "S. Mifsud & Sons Ltd." bhala agent tal-Bastiment *Galatea*, relattivament għal tagħbija ta' *Bituman Emulsion* skond il-Charter Party tas-16 ta' Novembru, 1974, liema dewmien fil-karikazzjoni ġara allegatament tort tal-karikatur Dott. Perretti l-attur odjern;

Skond ftehim bejn il-partijiet f'din il-kawża ta' l-4 ta' Novembru, 1974, il-konvenut aċċetta l-offerta ta' l-atturi li jixtru l-*Bituman Emulsion* bi prezz fiss bil-kondizzjoni "F.O.B. Stowed" (Dok. A). L-atturi qed jippretendu li allura jekk kien hemm xi demurrage naxxenti miċ-Charter Party tas-16 ta' Novembru, 1974 dan qatt ma seta' jiġi akkollat lill-atturi *nomine* u per konsegwenza huma qatt ma kienu parti għall-istess Charter Party li kien biss bejn il-konvenut (*Charterer*) u l-proprietarji tal-vapur;

L-istess konvenut kien ipproċeda kontra l-atturi *nomine* b'Mandat ta' Qbid Numru 410/81 a bażi ta' l-artikolu 466 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili segwit bl-ewwel Rikors għas-Subbasta ta' l-oġġetti maqbuda bl-istess Mandat ta' Qbid u l-atturi *nomine* ma kellhomx alternattiva hliet li jhallsu lill-konvenut "under protest" b'riserva ta' kull dritt lilhom spettanti skond il-liġi. L-atturi jallegaw li dan l-aġir tal-konvenut irreka danni lill-atturi *nomine* konsistenti dawn id-danni fis-somma mhallsa indebitament lill-konvenut ammontanti għal-Lm777.94ċ oltre t-telf ta' l-imgħax legali skond il-liġi. Billi l-konvenut qed jirrifjuta jirrifondi din is-somma lill-atturi *nomine*, għalhekk l-istess

kellhom jistitwixxu din il-kawża;

Min-naħa tiegħu l-konvenut qed jeċċepixxi li l-kreditu miġbur minnu permess tal-Mandat ta' Qbid esekuttiv 410/81 kien dovut mill-istess attur *nomine* li kkawża danni lill-esponenti fis-somma maqbuda bin-nuqqasijiet tiegħu u barra minn hekk ma ġew ikkawżati l-ebda danni lill-attur. Barra minn hekk huwa eċċepixxa li s-somma pretiża mill-atturi hi likwida u m'hemmx lok għat-tieni domanda li għandha tiġi miċhuda kif ukoll lanqas ma kien hemm lok għat-tielet domanda billi din kienet ibbażata fuq it-tieni waħda;

F'din il-kawża wiehed irid iżomm f'moħħu li s-soċjetà attriċi fir-relazzjonijiet tagħha mal-konvenut aġixxiet f'żewġ kapaciċajiet. Infatti "*S. Mifsud & Sons Ltd.*" qiegħda taġixxi anke f'din il-kawża bħala aġent tas-soċjetà Dott. Perretti, S.p.A. lierna soċjetà f'dan il-każ hija s-*supplier* tal-konvenut. Barra minn hekk l-istess soċjetà aġixxiet mal-konvenut bħala Aġent tal-vapur *Galatea*. Bħala aġent ta' l-ewwel soċjetà attriċi irrappreżentat lill-istess fir-relazzjoni li kellha mal-konvenut għas-supply ta' qatran li xtara l-*Public Works Department* u bħala aġent tal-vapur hija daħlet għall-kuntratt tat-trasport tal-merkanzija konsistenti f'*Bitumous Emulsion* fi drums minn Taranto għal Malta;

Fl-ewwel kapaciċità tagħha, is-soċjetà "*S. Mifsud & Sons Ltd.*" iddiljat mal-konvenut dwar is-supply tal-merkanzija fuq imsemmija lilu. Dan aċċetta l-offerta tas-soċjetà Dott. Perretti, S.p.A. li jixtru l-*Bitumen Emulsion* bi prezz fiss, l-istess bitumen u dan bil-kondizzjoni "*F.O.B. Stowed*". Infatti l-atturi esibew bħala Dok. "A" l-aċċettazzjoni magħmula mill-konvenut versu l-atturi *nomine* f'din il-kwalità tagħhom Dok. "A" a fol. 5 tal-

proċess jikkonsisti f'ittra miġghuta lil "S. Mifsud & Sons Ltd." fl-4 ta' Novembru, 1974. Skond l-ewwel paragrafu ta' l-ewwel ittra, id-direttur tal-*Public Works Department* qal "*I have much pleasure to inform you that your offer to supply a further 2400 tons bitumous emulsion from the usual source in Taranto at a price of 67200 Lit. per metric ton F.O.B. stowed has been accepted and Finance Authority to effect the purchase has been granted*". Fl-istess ittra skond it-tieni paragrafu jirrizulta li "*It is understood that freight conditions will be similar to those under which the previous two orders have been delivered*";

Dwar it-trasport tal-*Bitumous Emulsion* mixtri mingħand is-soċjetà Dott. Perretti S.p.A. l-konvenut Direttur tal-*P. W. D.* ftiehem ma' l-atturi fil-kwalità tagħhom ta' Agent tal-vapur *Galatea*. Kopja taċ-*Charter* giet esebta a fol. 11 tal-proċess bhala Dok. "X". Skond il-klawsola numru 5 ta' l-istess *Charter Party* "*Ten running days on demurrage at the rat of \$650 per day at pro rata for any part of a day, payable day by day, to be allowed merchants (f'dan il-każ il-konvenut) altogether at pores of loading and discharging*". Mill-istess Dok. "X" jirrizulta wkoll lil l-atturi *nomine* qatt ma kienu parti fiċ-*charter party* ta' bejn il-konvenut u l-vapur *Galatea*;

Mill-ittra Dok. "A" (Fol. 5) jidher liema kien hemm imsemmi xejn dwar xi kondizzjonijiet speċjali fl-aċċettazzjoni ta' l-offerta da parti d-direttur tal-*Public Works Department*. Ix-xhud Salvatore Mifsud prodott mill-konvenut qal li jaqbel li kien hemm *charter party* u li dan hu dak li kopja tiegħu hi dik Dok. "X" kif ukoll li d-dipartiment tiegħu kien kiteb lill-attur bhala Agent tas-Socjetà Dott. Perretti, S.p.A. l-ittra Dok. "AA". L-istess Mifsud li hu *Administrative Officer* fid-Dipartiment tal-konvenut qal ukoll li jaqbel li d-Dipartiment

tiegħu kien iċ-*Charterer* u *kwindi d-demurrage* kellu jithallas minnu. Huwa xehed ukoll (fol. 25 *tergo*) “Il-*P.W.D.* dejjem normalment ihallas *demurrage*, però f’dan il-każ hsibna mod ieħor. Naqblu wkoll li f’dan il-każ l-obbligu *tax-Shipper* ċjoè Perretti kien li l-merkanzija jwassalha *Free on Board, stwoed*”. L-istess dipartiment jaqbel li ma kienx hemm xi żmien stipulat *lix-shipper* għat-tagħbija tal-merkanzija. “Lanqas mill-ittra esebita llum Dok. “AA” mill-attur ma jirriżulta l-obbligu da parti ta’ Perretti li jimbarka l-vapur f’xi żmien stipulat. Naqbel li bejn il-vapur u bejnha i-*charterers* kien hemm l-obbligu ta’ karikazzjoni u skarikazzjoni f’bih u żmien stabbilit u fin-nuqqas aħna kellna minn barra d-*demurrage*. Hekk sar il-fatt” (Fol. 25 *tergo*);

Tant kien jaf bl-obbligi tiegħu skond iċ-*Charter Party* il-konvenut li meta mitlub huwa qabad u hallas lill-vapur tad-*demurrage*. Wara li sar hekk, imbagħad, il-konvenut deherlu għar-raġunijiet li semma x-xhud minnu prodott li kellu d-dritt ifittex lil Perretti. Il-konvenut mill-provi kollha prodotti jidher li kien jaf bil-posizzjoni tiegħu fil-konfront mar-relazzjonijiet li kellu kemm mal-vapur kif ukoll mas-soċjetà “Dott. Perretti S.p.A.”. Infatti wara li nqala’ l-incident li minhabba fih saret din il-kawża, il-konvenut beda jimporta l-*bitumen* bħala *C.I.F.* L-istess *Administrative Officer* dwar din xehed (fol. 26) “Minn dan l-incident ’il quddiem jien tajt suggeriment biex kwalunkwe importazzjoni ta’ *bituman* titnizzel il-klawsola *C.I.F.* flok *F.O.B.* L-ewwel kuntratt ta’ wara hareġ *C.I.F.*”;

Għalhekk billi l-partita *bitumen* in kwistjoni kellha titgħabba u ttrasportata minn Taranto għal Malta kienet giet *F.O.B.* u *s-Supplier* ma kellu l-ebda terminu stipulat, ma setax jiġi b’xi mod ritenut li hu responsabbli għal xi danni versu l-konvenut.

Kwindi l-aġir tiegħu fil-konfront ta' l-atturi billi esiga l-kreditu "de quo" minghandu bil-proċedura stipulata ai termini ta' l-artikolu 466 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili kien illeċitu għax ma kien dovut xejn mill-attur *nomine* lilu. Minhabba f'dan l-aġir, l-uniku rimedju li l-attur *nomine* kellu jadotta kien li jhallas lill-konvenut "Under protest" b'riserva ta' kull dritt lilu spettanti skond il-ligi. Kwindi għalhekk jidher li t-talbiet ta' l-attur huma ġustifikati u għandhom jiġu milqugħa;

Rat in-nota ta' l-appell tal-konvenut ipprezentata fit-28 ta' Frar, 1984;

Rat il-petizzjoni ta' l-appell ta' l-istess konvenut ipprezentata fit-13 ta' Marzu 1984 li biha għar-raġunijiet hemm esposti talab li din il-Qorti tirrevoka l-imsemmija sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Kummerċ ta' l-20 ta' Frar 1984 fil-kawża fl-ismijiet fuq premissi billi tilqa' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut appellant u tiċhad it-talbiet ta' l-atturi appellati, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-istess atturi appellati;

Rat ir-risposta ta' l-appell ta' l-atturi appellati *nomine* ipprezentata fil-21 ta' Marzu 1984;

Rat l-atti l-oħra rilevanti u opportuni;

Ittrattat l-appell;

Ikkunsidrat:

Il-konvenut appellant qiegħed jissottometti li l-ewwel Qorti ma apprezzatx il-veru sinifikat tal-klawsola "F.O.B. Stowed" użata mill-partijiet meta ftehm u bl-ittra ta' l-4 ta' Novembru

1974, liema klawsola skond il-konvenut appellant, tfisser li l-atturi appellati kellhom l-obbligu li jgħabbu l-merkanzija in kwistjoni fuq il-bastiment meta dan ikun fil-post *de quo*, liema obbligu kellu jiġi esegwit fi żmien raġonevoli. Il-konvenut appellant qiegħed ukoll jissottometti li billi l-atturi appellati *nomine* ma esegwewx l-obbligu tagħhom fi żmien raġonevoli, huma kienu responsabbli għad-danni kkaġonati lill-konvenut appellant minhabba dan in-nuqqas;

Ikkunsidrat:

Il-klawsola *F.O.B. (Free on Board)* hija definita fid-
 “*Dizionario Giuridico Inglese – Italiano*” ta’ Giovanni Scalfati Fusco bħala “*clausola per la quale il venditore o speditore è tenuto consegnario le merci a bordo della nave, franco di spese per il compratore*” u f’*Wharton’s Law Lexicon* jingħad a propozitu tal-klawsola *F.O.B.* li hija “*a term frequently inserted in contracts for the sale of goods to be conveyed by ship, meaning that the cost of shipping will be paid by the buyer. When the goods are so sold in London, the buyer is considered as the shipper and the goods when shipped are at his risk*”;

Fil-każ preżenti l-klawsola użata ma kinitx semplicement dik ta’ “*F.O.B.*” imma ta’ “*F.O.B. stowed*” li fil-fehma tal-Qorti tfisser li l-venditur jew speditur tal-merkanzija kellu mhux biss l-obbligu li jikkonsenjaha abbord il-vapur iżda anke l-obbligu li jistivaha (Ara deposizzjoni f’dan is-sens ta’ Adrian Mifsud fol. 19 para. 1). Mela fil-każ preżenti l-atturi appellati *nomine* li kienu l-vendituri u spedituri tal-merkanzija, kellhom l-obbligu li jikkonsenjawha abbord il-vapur u jistivawha;

Ikkunsidrat:

Mhux ikkontestat bejn il-kontendenti li ma kienx hemm terminu stipulat bejniethom biex l-atturi appellati *nomine* jgħabbu abbord il-merkanzija u jstivawha. Dan jidher ċar minn ezami ta' l-imsemmija ittra ta' l-4 ta' Novembru 1974 mibgħuta mill-konvenut appellant lill-atturi appellati *nomine* u huwa aċċettat mir-rappreżentant tal-Gvern fid-deposizzjoni tiegħu (fol. 25 *tergo*);

Fis-sentenza *Sciocluna vs Turnbull*, 11 ta' Frar 1921 (Kollez. Dec. Vol. XXIV.I.1088, 1100) din il-Qorti, allura kkostitwita minn Sir Michelangelo Refalo, President, u Imħallfin G. Agius u L. Camilleri, meta rriferiet għat-terminu (li fil-fatt kien stipulat mill-partijiet f'dik il-kawża) qalet: "*il termine, anche quando non è essenziale per la natura del contratto, è pur sempre una delle condizioni più importanti nella formazione del vincolo contrattuale*". Fil-każ preżenti, però kif ingħad, ma kienx hemm din il-kondizzjoni importanti fil-vinkolu kontrattwali bejn il-partijiet, ma kienx hemm terminu. Il-fatt li kien jeżisti terminu fiċ-*charter party* (Dok. X, fol. 21) bejn is-sidien tal-vapur *M/V Galatea* u l-konvenut appellant bħala *ċ-charterer* li bħala konsegwenza tan-nuqqas ta' osservanza tiegħu dana kellu jhallas somma bħala *demurrage*, ma jfissirx li b'daqshekk kien hemm xi terminu impost fuq l-atturi appellati *nomine* għall-esekuzzjoni ta' l-obbligazzjonijiet tagħhom fuq imsemmija billi *ċ-charter party* tirrigwarda biss ir-relazzjonijiet bejn is-sidien tal-vapur u *ċ-charterer* mentri r-relazzjonijiet bejn l-atturi appellati *nomine* u l-konvenut appellant huma ggvernati biss bl-imsemmija ittra ta' l-4 ta' Novembru 1974 li turi li ma kienx hemm terminu;

Ikkunsidrat:

Il-ligi tagħna, meta tikkontempla l-effetti ta' l-

obligazzjonijiet, tiddistingwi bejn l-obbligazzjoni li kellha tigi esegwita f'certu terminu (artikolu 1773(1), Kodiċi Ċivili) u l-obbligazzjoni li għall-esekuzzjoni tagħha ma jkunx gie miftiehem terminu (artikolu 1173(2) Kodiċi Ċivili). F'dan l-aħhar każ, fil-kliem ta' l-artikolu 1173(2): *"If no time is fixed in the agreement.....the debtor.....is not put in default except by an intimation by a judicial act"*. Din il-Qorti kellha okkażjoni li tinterpreta l-imsemmi artikolu 1173 (gà l-artikolu 836 ta' l-Ordinanza VII ta' l-1868) fil-kawża "Giuseppe Cilia vs Giuseppe di R. Wismayer", 13 ta' April 1921 (Kollez. Dec. Vol. XXIV.I.1116) fejn osservati *"Secondo l'Articolo 836 dell'Ordinanza sopra citata quando la convenzione non stabilisce un termine, il debitore non è costituito in mora che mediante una interpellazione per atto giudiziario. Ciò significa che secondo la nostra legge, quando la convenzione non fissa un termine per il suo adempimento non basa un semplice ritardo del debitore nell'eseguire la sua obbligazione, per quanto prolungato siffatto ritardo possa essere, perchè il debitore sia dichiarato inadempiente, ma occorre che si tratti di un ritardo legale, cioè che il debitore sia caduto in mora mediante la di lui costituzione a tale effetto con interpellazione per atto giudiziario da parte del creditore....."*. Hekk ukoll iktar recentement fil-kawża "Mariano Sarè vs Antonio Ellul et", 12 ta' Ġunju, 1953 (Kollez. Dec. XXXVII.I.197,200) din il-Qorti kkostitwita minn Sir Luigi Camilleri President u Imħallfin Montanaro Gauci u W. Harding, osservati *"veru li fl-iskrittura ta' l-appalt ma hemmx terminu stabbilit; iżda dana ma jfissirx li l-attur għandu d-dritt li jlesti x-xogħol meta jrid. Ifisser biss li l-konvenuti kellhom id-dmir li jikkostitwixxu lill-attur in mora, billi jagħtuh żmien proporzjonat u raġonevoli biex jagħmel ix-xogħol. Għalhekk għandu jiġi eżaminat jekk l-attur ġiex ikkostitwit in mora fis-sens ta' l-artikolu 1173(2) Kodiċi Ċivili, u ġiex lilu mogħti dak*

iz-żmien kongruwu għall-esekuzzjoni tax-xogħol”;

Fil-każ preżenti ma jirrizultax li saret xi interpellazzjoni għudizzjarja mill-konvenut appellant lill-atturi appellati *nomine* u kwindi ma jistax jingħad li l-konvenut appellant ikkostitwixxa lill-atturi appellati *nomine in mora* u li dawn kienu inadempjenti. Għal din ir-raġuni m'hix aċċettabbli s-sottomissjoni tal-konvenut appellant li l-atturi appellanti *nomine* kellhom jeseġwixxu l-obbligazzjoni tagħhom fi żmien raġonevoli;

Il-Qorti għalhekk hi tal-fehma li l-appell preżenti huwa infondat. Jista' jizzied li hu sintomatiku li wara l-incident fuq imsemmi l-ewwel kuntratt għall-importazzjoni ta' *bitumen* sar taht il-klawsola *C.I.F.* u mhux taht il-klawsola *F.O.B.* (ara deposizzjoni Salvatore Musù fol. 26);

Għal dawn il-motivi u fis-sens tal-konsiderazzjonijiet premessi l-Qorti tiddeċidi billi tiċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata. L-ispejjeż ta' dan l-appell għandhom jithallsu mill-konvenut appellant.
